

تجارت الکترونیک

مدرس، محسن هوشمند

mohsenhoshmand@gmail.com

تجارت الکترونیک

- از ۱۹۹۵ مسیحی تا اکتبر ۲۰۱۷
  - ۶۰۰ میلیارد دلار خرده‌فروشی
  - ۵/۶ تریلیون دلار بین‌شرکت‌ها
- از ۱۹۹۵ مسیحی تا اکتبر ۲۰۱۸
  - ۶۹۵ میلیارد دلار خرده‌فروشی
  - ۶/۳ تریلیون دلار بین‌شرکت‌ها

- از خرده‌فروشی تا انواع تسهیلات، بازاری کم‌نظیر که معادلی در دنیای قبل اینترنت نداشته‌اند
- تلویزیون و اینترنت
- سده قبل صنعت
- اکنون تجارت الکترونیک

- ناشی از خدمات هر دوی شرکت‌های موجود چون کارخانه‌ها و فروشگاه‌های زنجیره‌ای تا شرکت‌های اینترنتی چون گوگل و تلگرام و فیس‌بوک و تویتر و امثالهم

تجارت الکترونیک

- بسیاری از شرکت‌ها از دور اول تا دوام آورده‌اند
  - آمازون، ای-بی،
  - سودآور کردن خود با
    - تغییر مدل‌های فیاوری خود،
    - یکپارچه کردن خدمات آنلاین و افلاین خود
    - بازبینی درآمدهای خود
- یادگیری تحلیلی این موارد در کار برای ایجاد شرکت‌ها و بالنده کردن ایده‌های ما به درد خواهد خورد

فهم تجارت الکترونیک

• نیاز به فهم روابط بین

1. مفاهیم فناوری تجارت الکترونیک

2. اینترنت

3. زمینه‌های قانونی و اجتماعی تجارت الکترونیک

اوبر

- اوبر و شرکتهای مشابه (تقاضا-محور)
- موجب تحول و برهم زدن نظم قدیم به نظم جدید در هتل داری و حمل و نقل
- چند نوع خدمت
  - UberX
  - UberBlack
  - UberPool
  - UberEats
  - UberRush
  - UberCargo

اوبر-چند آمار

- تاسیس در سال ۲۰۰۹
- تراویس کالانیک و گرت کمپ
- تا سال ۲۰۱۶
  - ۴۸۰ شهر در ۶۹ کشور
  - ۲۰۱۸
  - ۶۰۰ شهر در ۸۰ کشور
- ۴۵۰ هزار راننده در ایالات متحده و بیش از یک میلیون راننده در سراسر جهان
- بیش از ۴۴ درصد مدرک دانشگاهی در قیاس با ۱۵ درصد رانندگان تاکسی
- ۷۱ درصد افزایش درآمد
- ۷۳ درصد علاقه به صاحب ساعت کاری بودن تا مطابقت با ساعت کار اجباری
- ۲۰۱۶ احتمالاً حدود ۲ میلیارد دلار درآمد
- اما ضررده در کشورهای در حال توسعه

اوبر-چند آمار

- سرمایه خطرپذیر venture capital: ۱۲,۵ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۶
- تقریب ذهن: خواننده، بورس
- ارزش ۶۸ میلیارد دلاری
- فروش بخش چین به دلیل وجود رقیب قوی Didi Chuxing و جبران ضرر
- سرمایه‌گذاری در هند و اندونزی به دلیل وجود رقیب کمتر

اوبر- ارزش افزوده

- تاکسی معمولی را در نظر بگیرید
- کاهش قیمت برای هردوی مسافر و راننده
- درخواست (ارزانتر از تاکسی معمول)
- استفاده از تلفن و عابربانک
- عدم نیاز به ایستادن سر خیابان و دست تکان دادن
- نگران بودن کی زودتر سوار شود
- منتظر پرشدن تاکسی
- گران یا ارزان حساب کردن و جروبحث بر سر قیمت
- امتیاز راننده از نظر دیگران
- مشخص بودن زمان رسیدن به مقصد

اوبر- ارزش افزوده

- نماد نوآفرینی (برهم‌زنی) دیجیتال
- هفت خان رستم برای اخذ پروانه در ایران
- قبلا ۱ میلیون دلار هزینه پروانه تاکسی در نیویورک
- حال چه؟
- تهدید برای دولت‌ها
- به دنبال حفظ قوانین نظارتی برای امنیت مسافر، آموزش راننده

اوبر- مدل فیاور

- متفاوت از خرده‌فروشی تا سنتی
- محصولی نمی‌فروشد
- پلتفرم تلفن هوشمند-محور
- اقتصاد اشتراکی نیست
- تا هم‌تا به هم‌تا نیست
- خود واسطی است بین مسافر و راننده

اوبر- مدل فیاور

- تاثیر بر مدل فیاور تاکسی معمول
- دردسترس بودن راحت تر
- کاهش عدم اطمینان برای فراهم بودن تاکسی
- مدل بهینه تر
- تاکسی ها دارای شرکت نیستند
- هزینه نگهداری و مالی ندارد

اوبر- مدل فیاور

- نامیدن رانندگان به عنوان پیمان کار مستقل، و نه کارمند
- independent contractors
- تاثیرش؟
- نداشتن حداقل مزد
- آموزش راننده
- بیمه سلامتی
- جبران هزینه‌های کارمندان

اوبر- مدل فیاور

- کیفیت کنترل یک میلیون راننده؟!!
- ارزیابی رانندگان و مشتریان
  - شیوه امتیازدهی
  - تنبیه رانندگان متخاطی
  - سوار نکردن مسافران در دسرساز
  - یا تاخیر خدمت دادن به مسافران کم امتیاز
- آماری از کم امتیازها در اختیار نیست

اوبر- مدیریت کارها

- به جای نماینده داشتن در هر شهر
- استفاده از سرورهای ابری cloud server
- عدم قرار دادن بی سیم در اختیار راننده‌ها
- تلفن خود شخص
- انتقال هزینه‌های مدیریت تاکسی‌رانی به سمت رانندگان
- تغییر قیمت‌ها بر اساس تقاضا
- تقاضای بیشتر، قیمت گران‌تر
- نبودن قیمت مشخص تاکسی‌متر
- عدم اطمینان هنگام مشکلات مثل باران، برگزاری مسابقات، اوج درخواست

اوبر- تهدیدات و معایب

- هزینه‌های و درگیری‌های اجتماعی
- تعریف راننده به عنوان پیمان‌کار به جای کارمند
  - شکایت دادستان عمومی چند ایالت
  - رد درخواست رانندگان برای دریافت مزایا
- شکایت ۳۸۵۰۰۰ راننده جهت بدرفتاری و چند مورد دیگر
  - موافقت با پرداخت ۸۴ میلیون دلار به رانندگان
  - دادن اطلاعات بیشتر به آنها درباره اخراجشان
  - ولی ادامه تعریف پیمان‌کاری
- متهم به نقض قوانین حمل‌ونقل عمومی و قانون‌گذاری در ایالات متحده و دیگر کشورها
- سواستفاده از اطلاعات مشتریان
- عدم بررسی سوابق کیفری رانندگان
- ضربه به رقبا چون لیفت

اوبر- تهدیدات و معایب

- عدم توجه به شکایات رانندگان طرف قرارداد
- ممنوعیت اوبر در چند شهر اروپائی
- تاثیر بر مشاغل اجتماعی،
  - مشاغل پاره وقت، کم پرداخت، موقت
  - اوبرسازی uberization
- اوبر، در واقع اوبر برای سوار کردن و حمل نیست، اوبر برای شغل های با پرداخت کم است
  - پاسخ اوبر: کاهش هزینه های حمل و نقل، استفاده بهتر از منابع اضافی و اوقات فراغت انسانی، توسعه تقاضای خدمات مسافرتی، بهبود فرصت برای رانندگان

اوبر- آینده

- برنامه برای افزایش سرمایه گذاران
- دارای رقبای کوچک و بزرگ
- بیشتر تحلیل گران یک یا دو شرکت بزرگ باقی خواهند ماند
- به دنبال هر چیزی است که یکی از پیروزان باشد

تمرین و پروژه

- آمار سود و ضرر قبل از کورونا و سال درگیر اوبر را پیدا کنید و گزارش دهید.
- آمارهای مربوط به یکی از شرکتهای مشابه ایرانی چون اسنپ یا تپسی یا علی بابا را بیابید.
- نظریه بازار کارا را توضیح دهید.

- همه تمرینها با ذکر منبع پاسخ داده شوند
- تاریخ تحویل: تا پیش از جلسهء دوشنبه هفته بعد

منابع تهیه این درس

- Laudon